

थलारा गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड:९

संख्या:१

मिति २०८२ साल असार १२ गते

भाग - १

थलारा गाउँपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको (प्रथम संशोधन) ऐन, २०८२

गाउँ सभाबाट पारित मिति: २०८२।३।१०

प्रमाणिकरण मिति: २०८२।३।१२

प्रस्तावना:

थलारा गाउँपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७५ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को (न) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी थलारा गाउँसभाले यो ऐन बनाएको छ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यो ऐनको नाम "थलारा गाउँपालिकाको विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको (प्रथम संशोधन) ऐन, २०८२" रहेको छ।

(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ।

२. **थलारा गाउँपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७५ को दफा १ को उपदफा (१) मा संशोधन:** थलारा गाउँपालिकामा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन, २०७५ (यस पछि मुल ऐन भनिएको) को दफा १ को उपदफा १ को सट्टा देहायको उपदफा (१) राखिएको छ।

(१) यस ऐनको नाम "स्थानीय विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७५" रहेको छ।

३. मुल ऐनको दफा २ को खण्ड (च) र (ध) मा संशोधन: मुल ऐनको दफा २ को खण्ड (च) र (ध) को सट्टा देहायका खण्ड (च) र (ध) राखिएका छन् ।

(च) "प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति" भन्नाले संघीय ऐनको दफा १४ बमोजिम सुदूरपश्चिम प्रदेशस्तरमा गठन भएको प्रदेश विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समिति सम्झनु पर्छ ।

(ध) "समिति" भन्नाले दफा ३ बमोजिमको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति सम्झनु पर्छ ।

४. मुल ऐनको दफा ३ को उपदफा २ को खण्ड (घ), (ङ), (च), (छ) र (ज) मा संशोधन: मुल ऐनको दफा ३ को उपदफा २ को खण्ड (घ), (ङ), (च), (छ) र (ज) को सट्टा देहायका खण्ड (घ), (ङ), (च), (छ) र (ज) राखिएका छन् ।

(घ) वडाध्यक्षहरु

(ङ) पूर्व गाउँपालिका अध्यक्ष

(च) शिक्षा, स्वास्थ्य र महिला बालबालिका शाखा प्रमुख

(छ) पूर्वाधार र कृषि शाखा प्रमुख

(ज) गाउँ प्रहरी प्रमुख वा स्थानीय स्वयमसेवक संयोजक

५. मुल ऐनको दफा ५ मा थप: मुल ऐनको दफा ५ को खण्ड (ष) पछि देहायको (ह) थप गरिएको छ।

(ह) स्थानीय स्वयमसेवक ब्यूरो गठन तथा परिचालन कार्यविधी तयार गरी कार्यविधीले तोके बमोजिमका कार्य गर्ने गराउने

६. मुल ऐनको दफा ६ को उपदफा १ को खण्ड (च) मा संशोधन: मुल ऐनको दफा ६ को उपदफा १ को खण्ड (च) को सट्टा देहायका खण्ड (च) राखिएको छ ।

(च) पूर्व वडाध्यक्ष

७. मुल ऐनको दफा ७ मा थप: मुल ऐनको दफा ७ को खण्ड (ठ) पछि देहायका खण्ड (ड) थप गरिएको छ।

(ड) समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति नियमन, सूचीकरण, दर्ता र खारेजी सम्बन्धी कार्य गर्ने गराउने

८. मुल ऐनको दफा ७ पछि थप: मुल ऐनको दफा ७ पछि देहायको दफा ७क र ७ख थप गरिएको छ।

७क. समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन : विपद् व्यवस्थापनका कार्यमा समुदायको सहभागिता बढाउन आवश्यकता अनुसार समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्न सकिनेछ । समितिको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ :-

(क) समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समिति कम्तिमा ७ देखि ११ सदस्यिय हुनुपर्नेछ,

(ख) समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिमा अध्यक्ष १ जना, सचिव १ जना, कोषाध्यक्ष १ जना र सदस्य ४ देखि ८ जना,

(ग) महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र विपद् जोखिम भएको स्थानमा निरन्तर बसोबास गर्ने व्यक्तिहरुको सहभागिता सुनिश्चित हुनुपर्ने छ,

- (घ) मुख्य पदमा १ जना महिला अनिवार्य हुनुपर्ने छ,
(ङ) महिला स्वास्थ्य स्वयमसेविका, आमा समूहका अध्यक्ष वा प्रतिनिधी, स्थानीय युवाक्लब तथा किशोर किशोरी संजालका प्रमुख तथा प्रतिनिधीहरु

७ख. समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : समुदायस्तरिय विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) समुदायको विपद् व्यवस्थापन योजनाको तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन र पुनरावलोकन गर्ने,
(ख) योजना तयार गर्दा नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको विपद् उत्थानशील समुदायहरुको न्यूनतम आधारहरुलाई ध्यान दिनु पर्ने,
(ग) समुदायमा विपद् व्यवस्थापन कोषको स्थापना र सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने,
(घ) समुदायमा विकास निर्माणका क्रियाकलापहरु कार्यान्वयनमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई मूलप्रवाहिकरण गर्ने,
(ङ) विपद् व्यवस्थापन योजना कार्यान्वयनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजनका लागि वडा र पालिका स्तरमा पहल गर्ने
(च) पालिकास्तरबाट जारी भएका नीति, निर्देशन तथा मापदण्डहरु कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
(छ) आवश्यकता अनुरूप समुदायहरुमा कार्यदलहरु गठन गर्ने र तालिमको प्रवन्ध मिलाउने (पूर्वसूचना कार्यदल, खोज तथा उद्धार कार्यदल र प्राथमिक उपचार कार्यदल)
(ज) समुदायको विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खोज, उद्धार, राहत तथा प्रतिकार्यको व्यवस्था मिलाउने,
(झ) समुदायमा विपद् सम्बन्धी आवश्यक निर्देशिका तथा कार्यविधी तयार गर्ने, गराउने,
(ञ) विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी जनचेतना तथा क्षमता अभिवृद्धिका कार्य गर्ने, गराउने,
(ट) समुदायको प्रकोप जोखिम नक्सांकन गर्ने

९. मुल ऐनको दफा ११ पछि थप: मुल ऐनको दफा ११ पछि देहायका दफा ११क र ११ख थप गरिएको छ ।

११क. स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार : आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्र विपद् पूर्वतयारी, पूर्वकार्य, प्रतिकार्य तथा पुनर्लाभका सम्बन्धमा स्थानीय आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमका हुनेछ :-

- (क) आफ्नो क्षेत्रभित्र विपद्जन्य घटनाबाट हुनसक्ने वा भएको क्षतिको जानकारी प्राप्त हुनासाथ केन्द्रको आन्तरिक बैठक बसी सोको जानकारी विपद् व्यवस्थापन समितिलाई उपलब्ध गराउने,
(ख) विपद्का घटना भईहालेको अवस्थामा बैठक बस्नु पहिले नै खोज तथा उद्धार गर्न नजिकको सुरक्षा निकाय र विपद् व्यवस्थापन समितिलाई अनुरोध गर्ने,

- (ग) बैठकले कार्यक्षेत्रभित्रको अवस्था विश्लेषण गरी विपद् व्यवस्थापन समितिसँग विपद् प्रतिकार्यमा सक्रिय हुने विषयगत क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउन अनुरोध गर्ने,
- (घ) आवश्यकता बमोजिम शीघ्र पुनर्लाभका कार्य सञ्चालन गर्न आवश्यक स्रोत व्यवस्था तथा कार्यान्वयनका लागि गाउँपालिकाको स्रोत परिचालन गरी तोकिएको निकायसँग समन्वय गर्ने,
- (ङ) स्थानीय सरकारको सम्पर्क तथा समन्वय बिन्दुको रूपमा काम गर्ने,
- (च) मानवीय सहायता सम्बन्धी सबै प्रकारका कार्य गर्न वा गराउन सहयोग र सहजीकरण गर्ने,
- (छ) आवश्यकता अनुसार जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा अन्य आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र र तालुकदार निकायसँग समन्वय गर्ने,
- (ज) आफ्नो कार्यक्षेत्रभित्रका घटनाको सूचना तथा तथ्याङ्क सङ्कलन, प्रशोधन र विश्लेषण गरी विपद् का सूचना तथा तथ्याङ्कको विपद् व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्ट गरी अद्यावधिक गर्ने र गाउँपालिका तथा सरोकारवाला निकायलाई उपलब्ध गराउने,
- (झ) आफ्नो कार्यक्षेत्र भित्र क्षमता विकासको आवश्यकता पहिचान गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने वा गर्न लगाउने,
- (ञ) विपद्को सामना गर्न स्थानीय सरकारको साधन-स्रोत र क्षमताबाट सम्भव नभएमा जिल्ला, प्रदेश, केन्द्र र साझेदार संस्थाहरूबाट सहयोग माग गर्ने,
- (ट) केन्द्रमा प्राप्त सबै प्रकारका सूचनाहरू तत्काल प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने,
- (ठ) विपद् व्यवस्थापन समितिद्वारा तोकिएका अन्य कार्यहरू जस्तै पूर्वानुमानमा आधारित पूर्व तयारी तथा पूर्व कार्य गर्ने र गराउने,

११ख. स्थानीय स्वयंसेवक ब्यूरोको काम, कर्तव्य र अधिकार : विपद् व्यवस्थापनका सम्बन्धमा स्थानीय स्वयंसेवक ब्यूरोको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:

- क) स्वयंसेवक परिचालनसम्बन्धी आवश्यक मापदण्ड, आचारसंहिता र कार्ययोजना लगायतका विषयहरू तर्जुमा गर्ने र कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- ख) स्वयंसेवकले गर्ने कार्यको विषयगत क्षेत्र, कामको प्रकृति र विपद् जोखिमको अवस्था अनुसार स्वयंसेवामा परिचालन हुँदा आवश्यक पर्ने व्यक्तिगत सुरक्षा सामाग्री, पोसाक, न्यूनतम बन्दो बस्तीमा

- सामाग्री र अन्य आधारभूत आवश्यकताका सामाग्री र सुविधा सम्बन्धी मापदण्ड तयार गरी लागू गर्ने, गराउने,
- ग) स्वयंसेवक सङ्गठित र परिचालन गर्ने विभिन्न संघ संस्था वा निकाय तथा स्वयंसेवकको पञ्जीकरण, नियमन र संस्थागत विकास गर्ने, गराउने,
- घ) स्वयंसेवकका लागि आह्वान गर्ने,
- ङ) विपद् प्रतिकार्यको समयमा स्वयंसेवी संघ संस्था वा निकाय तथा स्वयंसेवक परिचालन गर्दा आवश्यक सहयोग, समन्वय, सहजीकरण, अनुगमन र नियमन गर्ने,
- च) स्वयंसेवक परिचालनका लागि आवश्यकता अनुसार केन्द्रीय, प्रदेश र जिल्ला स्वयंसेवक ब्यूरोसँग सहकार्य गर्ने,
- छ) स्वयंसेवकहरूको सीप र क्षमता विकास गर्न विभिन्न संघसंस्था तथा सरकारी निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,

प्रमाणिकरण मिति २०८२।३।१२

आज्ञाले,
प्रयाग राज पाध्या
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत